

Dosarul nr. 2r-321/22
2-20146653-01-2r-22062022

Prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) M. Frunze
Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) M. Guzun, V. Sîrbu, V. Buhnaci

DECIZIE

29 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Cecalova Nadejda, reprezentată de avocatul
Munteanu Liliana,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cecalova Nadejda
împotriva Liubei Iaroslavțeva, intervenienți accesorii Cooperativa de Construcție a
Locuințelor nr. 28 și notarul Public Timofti Angela cu privire la recunoașterea ca
succesor nedemn,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2022,

constată:

La 20 noiembrie 2020, Cecalova Nadejda a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Liubei Iaroslavțeva, intervenienți accesorii Cooperativa de
Construcție a Locuințelor nr. 28 și notarul Public Timofti Angela cu privire la
recunoașterea ca succesor nedemn.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 26 iulie 2021, s-a
respins cererea depusă de Cecalova Nadejda privind repunerea în termen.

S-a respins ca fiind tardivă cererea de chemare în judecată depusă de Cecalova
Nadejda.

La 26 august 2021, prin intermediul poștei electronice, Cecalova Nadejda,
reprezentată de avocatul Munteanu Liliana a depus cerere de apel nemotivată
împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 26 iulie 2021, solicitând
totodată scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului (f.d. 109-114 Vol.II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2022, s-a admis
cererea depusă de Cecalova Nadejda cu privire la scutirea de la plata taxei de stat.

S-a scutit Cecalova Nadejda de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii
de apel.

Nu s-a dat curs cererii de apel declarată de Cecalova Nadejda și s-a acordat termen de 15 zile din momentul recepționării încheierii pentru prezentarea cererii de apel motivate (f.d. 135-137 Vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2022, s-a restituit apelul declarat de Cecalova Nadejda din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel.

La 03 iunie 2022, Cecalova Nadejda, reprezentată de avocatul Munteanu Liliana, a depus cerere de recurs împotriva încheierii instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu restituirea cauzei în instanța de apel la etapa de primire a cererii de apel.

În motivarea recursului, recurenta a invocat că la cererea de recurs a fost anexat originalul cererii de apel, cu semnătura sa și a avocatului.

Mai mult ca atât, a specificat că cererea de apel motivată scanată a fost expediată în adresa instanței de apel prin intermediul poștei electronice, pentru ca ulterior originalul acesteia să fie prezentată în cadrul ședinței instanței de apel.

Deci, instanța de apel urma să solicite suplimentar originalul apelului.

Prin urmare, recurenta a relatat că prin restituirea cererii de apel, i-a fost îngăduit accesul liber la justiție.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 03 mai 2022, fiind expediată în adresa părților prin intermediul poștei electronice la data de 20 mai 2022 (f.d. 171 Vol. II).

Astfel, recursul declarat la data de 03 iunie 2022, este în termen.

În conformitate cu art. 426 al. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Analizând legalitatea încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, Colegiul consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis din următoarele motive.

Din materialele cauzei rezultă, că la 26 august 2021, prin intermediul poștei electronice, Cecalova Nadejda, reprezentată de avocatul Munteanu Liliana a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 26 iulie 2021, solicitând totodată scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului (f.d. 109-114 Vol.II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2022, s-a admis cererea depusă de Cecalova Nadejda cu privire la scutirea de la plata taxei de stat.

S-a scutit Cecalova Nadejda de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel.

Nu s-a dat curs cererii de apel declarată de Cecalova Nadejda și s-a acordat termen de 15 zile din momentul recepționării încheierii pentru prezentarea cererii de apel motivate (f.d. 135-137 Vol. II).

La 15 martie 2022, încheierea instanței de apel a fost expediată în adresa avocatului Munteanu Liliana prin intermediul poștei electronice (f.d. 148 Vol. II).

Totodată, Colegiul reține că, prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 41 din 24 februarie 2022, s-a declarat stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pentru o perioadă de 60 de zile.

Conform art. 2 din Hotărârea respectivă, pe perioada stării de urgență, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova va emite dispoziții în vederea punerii în executare a măsurilor, inclusiv și stabilirea unui regim de lucru pentru toate entitățile.

La 02 martie 2022, a fost emisă Dispoziția nr. 5 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, prin care la pct. 5.1.2 a prevăzut că termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile se suspendă de drept, aflate în curs la data intrării în vigoare la data intrării în vigoare a dispoziției, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență.

Prin Dispoziția Comisiei Situații Excepționale nr.13 din 31 martie 2022, termenele de exercitare a căilor de atac întrerupte prin Dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022, au fost substituite cu noi termene, de aceeași durată, care au început a curge de la data de 04 aprilie 2022.

Astfel, termenul de 15 zile de înlăturare a neajunsurilor (prezentarea cererii de apel motivate) a început a curge de la data de 05 aprilie 2022, termenul limită de depunere a apelului motivat fiind data de 19 aprilie 2022.

După cum rezultă din materialele cauzei, la 19 aprilie 2022, în termenul stabilit de instanța de apel, Cecalova Nadejda, reprezentată de avocatul Sardari Marin, a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 26 iulie 2021, fără ca aceasta să conțină semnătura olografă în original sau semnătura electronică (f.d. 141-165 Vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2022, s-a restituit apelul declarat de Cecalova Nadejda.

La adoptarea acestei soluții instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, care statuează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea de apel dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Instanța de recurs relevă, însă, că concluzia instanței de apel, cu referire la faptul că cererea de apel motivată depusă de Cecalova Nadejda, reprezentată de avocatul Sardari Marin, nu este semnată nici olograf și nici prin semnătură electronică, circumstanță ce constituie temei de a restitui cererea de apel, este una excesivă.

În susținerea acestei opinii, se va reține că, art. 369 din Codul de procedură civilă, nu include posibilitatea restituirii cererii de apel de către instanța de apel în cazul în care aceasta nu întrunește condițiile de formă ale apelului, prevăzute de dispozițiile art. 365 alin. (3) din Codul de procedură civilă, în situația în care apelul

a fost depus prin intermediul poștei electronice fără semnătura în olograf original sau semnătura electronică avansată calificată.

Or, situația dată este prevăzută la art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă și prevede expres că, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la 365, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Deci, în cazul în care instanța de apel a considerat că, forma actului de procedură (cererea de apel) este una necorespunzătoare, la caz, fără semnătura corespunzătoare a reprezentantului sau apelantului, urma să aducă la cunoștința apelantei aceste neconcordanțe, prin emiterea unei încheieri cu acordarea unui termen în vederea înlăturării acestor formalități.

Drept urmare, Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 03 mai 2022, în mod eronat a constatat că, Cecalova Nadejda, reprezentată de avocatul Sardari Marin nu a depus cererea de apel motivată în modul prevăzut de lege, nefiind semnată olograf, nici prin semnătură digitală, faptul dat constituind temei de aplicare a prevederilor art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, ceea ce indică la netemeinicia soluției cu privire la restituirea cererii de apel din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că art. 6 § 1 din Convenție îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil.

Astfel, acest articol consfințește un „drept la o instanță”, în cadrul căruia dreptul de acces și anume dreptul de a sesiza instanța în materie civilă, nu constituie decât un singur aspect. Dreptul de acces la instanță reprezintă un element important al accesului la justiție.

Deci, Colegiul consideră că, prin restituirea cererii de apel, a fost încălcat în mod direct dreptul recurente de acces la justiție, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În circumstanțele menționate și ținând cont de faptul că încheierea recurată a fost emisă cu încălcări de procedură ce afectează dreptul recurente la un proces echitabil, aceasta urmează a fi casată, or menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a dreptului recurente de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a stabilit în mod cert încălcarea normelor de drept procedural de către instanța de apel la emiterea încheierii contestate, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2022 și a trimite cauza în instanța de apel, la stadia de primire a cererii de apel în același complet de judecată.

În conformitate cu art. 427 lit. b), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Cecalova Nadejda, reprezentată de avocatul Munteanu Liliana.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2022, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cecalova Nadejda împotriva Liubei Iaroslavțeva, intervenienți accesorii Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 28 și notarul Public Timofti Angela cu privire la recunoașterea ca succesor nedemn și se trimite cauza la Curtea de Apel Chișinău, la stadia de primire a cererii de apel, în același complet de judecată.

Decizia nu se spune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Mariana Pitic

Victor Burduh